

ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА

УДК 338.2:658.14
JEL Classification: F43; G20; G32

ПРІОРИТЕТИ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СЕКТОРА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

©2024 ВОЗНЯК Г. В., ШОПСЬКА Ю. К.

УДК 338.2:658.14
JEL Classification: F43; G20; G32

Возняк Г. В., Шопська Ю. К.

Пріоритети та інструментарій зміцнення фінансової безпеки сектора малого підприємництва в умовах нестабільності

У статті актуалізується проблематики забезпечення фінансової безпеки та стійкості суб'єктів сектора малого бізнесу в Україні в умовах критично гострої нестабільності, обумовленої наслідками повномасштабної війни. Метою дослідження є обґрунтування пріоритетів та інструментарію зміцнення фінансової безпеки сектора малого підприємництва України в умовах нестабільності. Метою державної політики зміцнення фінансової безпеки сектора малого підприємництва України в умовах війни і нестабільності має стати системне вдосконалення бізнес-середовища підприємницької діяльності в контексті мінімізації фінансових викликів та загроз, покращення фінансово-ресурсного забезпечення і фінансово-економічного стану суб'єктів малого підприємництва, забезпечення розвитку і капіталізації цього сектора економіки. Визначено нові виклики та загрози фінансовій безпеці суб'єктів малого бізнесу України в умовах війни, а саме – зменшення платоспроможного попиту населення, звуження місткості внутрішнього попиту на споживчі товари і послуги та скорочення доходів, здорожчання вартості ресурсів, зростання собівартості та зниження рівня рентабельності господарювання, виникнення труднощів у логістиці й транспортуванні товарів та ін. Доведено, що досягненню цієї мети сприятиме реалізація системи стратегічних пріоритетів, а саме: покращення фінансово-кредитного забезпечення малого бізнесу; формування системи інвестиційного забезпечення проєктів розвитку суб'єктів малого бізнесу; розширення грошово-кредитних можливостей; детінізація капіталу малих суб'єктів господарювання і реструктуризація їх боргових зобов'язань; ефективізація малого бізнесу через зростання сектора інноваційно й технологічно активного підприємництва; реалізація потенціалу страхового сектора в послабленні фінансових ризиків суб'єктів малого бізнесу.

Ключові слова: сектор малого підприємництва, малий бізнес, фінансова безпека, фінансова стійкість, фінансова стабільність, інструменти регулювання, фінансові виклики, ризики та загрози, повномасштабна війна, криза, нестабільність.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-1-96-101>

Рис.: 1. **Бібл.:** 10.

Возняк Галина Василівна – доктор економічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри економіки та публічного управління, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: gvoznjak@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2001-0516>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/C-5378-2019>

Scopus Author ID: 56912418700

Шопська Юлія Костянтинівна – здобувач ступеня доктора філософії, здобувач кафедри економіки та публічного управління, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: shop555_aspi@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1639-1136>

UDC 338.2:658.14
JEL Classification: F43; G20; G32

Voznyak H. V., Shopska Y. K. The Priorities and Tools for Strengthening the Financial Security of the Small Business Sector in the Conditions of Instability

The article updates the issues of ensuring financial security and stability of the entities of the small business sector in Ukraine in the conditions of critically acute instability caused by the consequences of the ongoing full-scale war. The purpose of the study is to substantiate the priorities and tools for strengthening the financial security of the small business sector of Ukraine in conditions of instability. The goal of the State policy of strengthening the financial security of the small business sector of Ukraine in the conditions of wartime and instability should be the systematic improvement of the business environment of entrepreneurial activity in the context of minimizing financial challenges and threats, improving the financial and resource provision and the financial and economic condition of

small business entities, ensuring the development and capitalization of this sector of the economy. New challenges and threats to the financial security of small business entities of Ukraine in the conditions of wartime have been identified, namely, a decrease in the solvent demand of the population, a narrowing of the capacity of domestic demand for consumer goods and services and a reduction in income, an increase in the cost of resources, an increase in the cost price and a decrease in the level of economic profitability, difficulties with logistics and transportation of goods, etc. It has been proven that the achievement of this goal will be facilitated by the implementation of a system of strategic priorities, namely: improving the financial and credit support of small businesses; formation of a system of investment support for development projects of small business entities; expansion of monetary and lending opportunities; de-shadowing of the capital of small business entities and restructuring of their debt obligations; small business effectivization through the growth of the sector of innovative and technologically active entrepreneurship; implementing the potential of the insurance sector in mitigating the financial risks of small business entities.

Keywords: small business sector, small business, financial security, financial resilience, financial stability, regulatory tools, financial challenges, risks and threats, full-scale war, crisis, instability.

Fig.: 1. **Bibl.:** 10.

Voznyak Halyna V. – Doctor of Sciences (Economics), Senior Research Fellow, Professor of the Department of Economics and Public Administration, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: gvoznayak@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2001-0516>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/C-5378-2019>

Scopus Author ID: 56912418700

Shopska Yulia K. – Graduate of the degree of Doctor of Philosophy, Applicant of the Department of Economics and Public Administration, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: shop555_aspi@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-1639-1136>

Вступ. У сучасних реаліях економіки України, що перебуває у стані повномасштабної війни, проблема фінансової безпеки підприємництва, зокрема суб'єктів сектора малого бізнесу, набула критичного загострення. Серед аргументів відносно зазначеного висновку доцільно вказати на ускладнення умов функціонування і забезпечення належної життєздатності суб'єктів господарювання через зменшення платоспроможного попиту населення (2/3 суб'єктів малого бізнесу працює виключно на внутрішньому ринку), відповідно, звуження місткості внутрішнього попиту на споживчі товари і послуги та скорочення доходів (у регіонах, прилеглих до воєнних дій, та регіонах з високим рівнем зовнішньої міграційної активності населення), здорожчання вартості ресурсів, зростання собівартості та зниження рівня рентабельності господарювання, виникнення труднощів у логістиці й транспортуванні товарів, здорожчання вартості та ускладнення доступу до капіталу й інвестицій, зменшення попиту на інноваційну співпрацю з середнім і великим бізнесом та ін. Сюди слід додати й релокацію достатньо великої чисельності малих підприємств з їх проблемами в пошуку персоналу, організації виробництва та логістики, доступу до енергетичної та ін. інфраструктури, фінансової підтримки. Ці та інші обставини призвели до погіршення фінансово-економічного стану, зниження рівня прибутковості, труднощів з оборотним капіталом та навіть кадровим забезпеченням вітчизняного малого бізнесу.

Отже, актуалізується завдання розробки нових більш дієвих та ефективних інструментів державної політики зміцнення фінансової безпеки сектора малого підприємництва України.

Аналіз останніх публікацій науковців довів високу актуальність і необхідність подальших досліджень у сфері формування та реалізації державної політики зміцнення

фінансової безпеки сектора малого підприємництва, особливо в умовах війни та обумовленої нею нестабільності.

Сутнісні характеристики, а також практичні рішення в частині забезпечення фінансової безпеки на рівні суб'єктів господарювання досліджують Г. Возняк [3, с. 27–45; 4, с. 194–200], К. Горячева [6, с. 65–67], О. Пономаренко [9, с. 77–80]; на рівні регіону – Т. Васильців, Р. Лупак, Н. Юрків [2, с. 90–101], В. Геєць, М. Кизим та ін. [5, с. 10–18]; на рівні держави – О. Барановський [1, с. 12–24], М. Єрмошенко [7, с. 8–18]; на рівні сектора національного господарства – М. Камлик [8, с. 22–32], С. Гринкевич [10, с. 24–27].

Проте нові виклики та істотне ускладнення умов середовища, які призводять до зростання фінансових ризиків і загроз для вітчизняних суб'єктів малого бізнесу, з одного боку, і позначаються на послабленні низки важливих характеристик фінансової безпеки держави, з другого боку, потребують нових підходів до аналізування й діагностики, а також застосування більш дієвих інструментів і засобів до зміцнення фінансової безпеки сектора малого підприємництва України.

Метою статті є обґрунтування пріоритетів та інструментарію зміцнення фінансової безпеки сектора малого підприємництва України в умовах нестабільності.

Основні результати. Враховуючи, що фінансова безпека на галузево-секторальному рівні характеризується відмінними та значною мірою ширшими аспектами порівняно з фінансовою безпекою суб'єктів господарювання, вважаємо, що метою державної політики в цій сфері слід визначити системне покращення бізнес-середовища підприємницької діяльності в контексті мінімізації фінансових викликів та загроз, покращення фінансово-ресурсного забезпечення і фінансово-економічного стану суб'єктів малого підприємництва, забезпечення розвитку і капіталізації цього сектора економіки.

На таких засадах, на нашу думку, до провідних на нині проблем фінансової безпеки сектора малого підприємництва можна віднести: (а) обмеженість та складність доступу суб'єктів малого бізнесу до фінансових ресурсів; (б) несприятливе інвестиційне середовище та складність залучення капітальних інвестицій; (в) низький рівень ділової активності та платоспроможності суб'єктів малого бізнесу; (г) непрозорість структури капіталу та високий рівень зовнішніх зобов'язань; (д) низька ефективність використання ресурсів і фінансова стійкість, обмежена віддача капіталу вкладеного в бізнес; (е) високий рівень фінансових ризиків через низьку щільність їх страхування.

Отже, заради усунення цих проблем і перешкод інструментарій державної політики зміцнення фінансової безпеки вітчизняного малого підприємництва, на наш погляд, слід спрямувати на досягнення наступних стратегічних пріоритетів (цільових орієнтирів) регулювання (рис. 1). З огляду на специфіку малого бізнесу (а саме обмеженість фінансово-ресурсних можливостей, малі обсяги господарювання та складність обслуговувати значні й тривалі фінансово-кредитні зобов'язання, нижча рентабельність та вужчий операційний цикл і т. п.), його суб'єкти класично менш спроможні залучати й повноцінно обслуговувати банківські кредити та позики порівняно з, наприклад, суб'єктами великого бізнесу. Отже, у країнах з високим рівнем розвитку малого бізнесу традиційно успішно реалізуються спеціалізовані програми пільгового кредитування та бюджетно-інвестиційної і фінансової підтримки. В умовах повномасштабної війни питання фінансово-кредитної допомоги малому бізнесу не тільки не зникає, але, навпаки, актуалізується.

Саме тому позитивно, що в Україні функціонує та навіть набуває свого розширення програма «Доступні кредити «5-7-9 %». Однак ця програма також має властиві їй слабкі місця, включно з обмеженістю її обсягів, дією інколи суб'єктивних чинників під час ухвалення рішень, наявністю низки обмежень в умовах доступу. Крім того, одна з умов розвиненої системи фінансово-кредитного сприяння малому бізнесу – альтернативність інструментарію, чого в Україні наразі не забезпечено. Однак цього недостатньо. Слід й надалі розвивати та диверсифікувати інструментарій пільгового фінансово-кредитного сприяння (нижчі відсоткові ставки, довші строки погашення кредитних зобов'язань, допомога з забезпеченням кредитів і позик і т. п.) малому бізнесу.

В Україні для цього наявні відповідні організаційно-інституційні можливості, а саме функціонування спеціально створеного в таких цілях (з відповідним нормативно-правовим забезпеченням його діяльності та надання фінансової підтримки малому бізнесу) Українського фонду підтримки підприємництва, включно з його регіональними представництвами у більшості областях країни, наявність аналогічного типу спеціалізованих структур або при центральних органах влади (як от – Фонд розвитку підприємництва при Міністерстві фінансів України та ін.) або при провідних міжнародних і вітчизняних банківських установах (Фонд кредитування МСП при Німецькому банку розвитку *KfW* та уряді Німеччини та ін.). Отже, слід розширювати та розвивати програми пільгової фінансово-кредитної

підтримки вітчизняного малого бізнесу під час війни та на етапі повоєнної відбудови національної економіки.

Як про іншу альтернативу ведемо мову про грантові програми стимулювання кредитування для підприємців. Такі гранти слугуватимуть квазігарантією для банків, щоб хоч трохи компенсувати ризики, пов'язані з поточною невизначеністю в Україні щодо повернення цих коштів.

Одним із найбільш важливих завдань у системі фінансової безпеки бізнесу є гарантування безпеки інвестицій. Сама собою інвестиційна діяльність слугує невід'ємною умовою забезпечення життєздатності та сталого функціонування підприємств. Суб'єкти господарювання потребують інвестицій практично на постійній основі й без їх здійснення бізнес, як правило, приречений на стагнацію з подальшим звуженням. Інвестиції необхідні не тільки для нарощення виробничих потужностей та техніко-технологічної модернізації існуючих, а й для досліджень і розробок, організації та втілення в життя маркетингових інструментів зміцнення ринкових позицій, розвитку персоналу та нарощення інтелектуально-кадрового капіталу, цифровізації внутрішніх та зовнішніх бізнес-процесів підприємств, вдосконалення систем якості менеджменту і т. д.

Зрозуміло, що в умовах повномасштабної війни багато вітчизняних суб'єктів господарювання, у т. ч. малого підприємництва, призупинили власні інвестиційні проекти, особливо коли вони пов'язані з капітальними вкладеннями в нерухомі об'єкти з причин ймовірного їх знищення чи руйнування під час воєнних атак ворога, причому по всій території країни. Логічно, що ще вищі інвестиційні ризики в регіонах, безпосередньо наближених до бойових дій.

У таких умовах державі слід реалізувати інструменти, спрямовані на забезпечення інвестицій та стимулювання збереження інвестиційної активності малого бізнесу.

Важливо зауважити на тому, що досвід запровадження інституту страхування інвестицій від воєнних ризиків характерний для багатьох нині розвинених економік світу. Йдеться про Велику Британію, Японію, Німеччину, Францію, Канаду, Австралію, Ізраїль та ін. країни. Більше того, у складі групи компаній Світового Банку функціонує спеціально створене в таких цілях (для фінансової та іншої підтримки суб'єктів системи страхування позакомерційних ризиків у країнах світу) Багатостороннє агентство гарантій інвестицій (*MIGA*).

Конкретно кейсу України, то, на нашу думку, найбільш ефективним тут може стати впровадження досвіду саме Ізраїлю. В цій країні така практика страхування набула свого поширення ще з 1947 року й діє і по нині. Її механізм зводиться до того, що страхові компанії здійснюють страхування ризиків збитків від воєнних конфліктів / дій, зокрема тероризму, а уряд країни гарантує відшкодування страховим компаніям понесених витрат (у разі перевищення їх обсягу певної граничної межі) за рахунок перестрахування таких контрактів. Таким чином, страхові виплати, фактично, розподіляються між державою і приватними страховими компаніями.

Окрім того, аби запрацював відповідний механізм страхування інвестицій від воєнних ризиків через Експортно-кредитне агентство, в Україні слід внести зміни

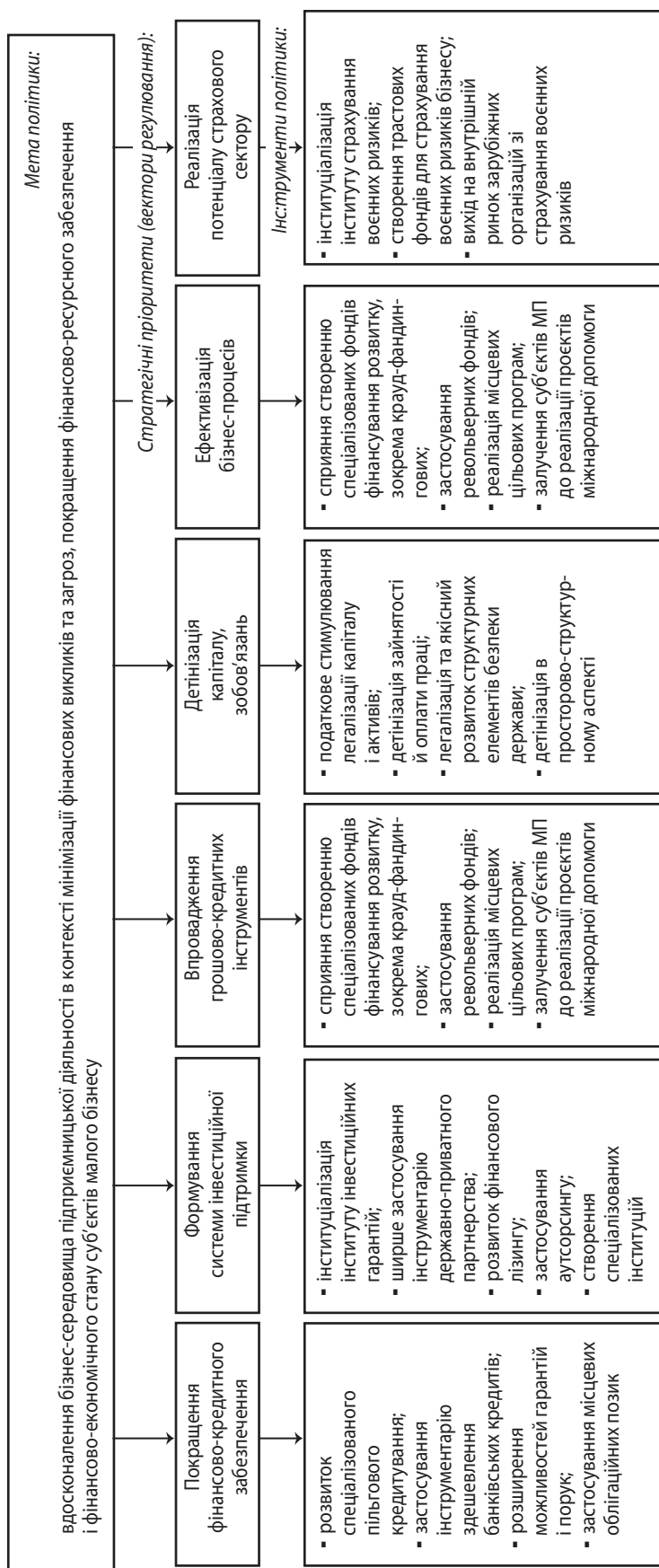

Рис. 1. Пріоритети та інструментарій політики зміцнення фінансової безпеки сектора малого підприємництва

Джерело: авторська розробка

у вітчизняне законодавство, якими надати цій інституції право страхування інвестицій безпосередньо в межах країни, адже на тепер вона може страхувати виключно операції та, відповідно, інвестиції, пов'язані з експортом продукції (послуг) з України.

Слід додатково вказати й на те, що інституціоналізація в Україні механізму страхування інвестицій від воєнних ризиків дозволить, по-перше, активізувати інвестиційну діяльність як загалом, так і в секторі малого підприємництва зокрема та, по-друге, паралельно сприяти розвитку й покращенню можливостей традиційного банківського кредитування малого бізнесу в умовах війни.

Третій напрям визначеного нами інструментарію політики посилення фінансової безпеки сектора малого підприємництва України стосується задіяння ефективних грошово-кредитних інструментів. По суті, їх призначення у покращенні забезпеченості суб'єктів господарювання грошовими засобами, а також зниженні рівня їх зовнішньої кредитної залежності. Вкажімо на те, що особливої актуальності і спроможності інструменти цього напрямку політики набувають здебільшого на регіональному та місцевому рівнях, особливо в територіальних громадах, та їх впровадження дозволяє не тільки активізувати розвиток малого бізнесу, покращити його фінансову безпеку і забезпеченість, але й значною мірою виступити драйвером місцевого економічного поступу.

Йдеться про різного роду альтернативні інструменти залучення фінансових ресурсів для реалізації бізнесових і соціальних проєктів. Зокрема, це краудфандингові фонди, револьверні фонди.

Як альтернатива, органи місцевого самоврядування можуть застосовувати інструментарій підготовки та реалізації місцевих цільових програм. Предметом програм може слугувати розвиток малого підприємництва в громаді на загал або стимулювання тих чи інших його видів, форм. Особливо раціональним є фінансування місцевих цільових програм, орієнтованих на вирішення одразу кількох суспільно значущих завдань, до прикладу, розвитку бізнесу на тлі соціально-економічного поступу сільських і депресивних територій, покращення інфраструктури, вирішення гострих соціальних проблем, забезпечення зайнятості молоді, людей з інвалідністю, ветеранів війни та демобілізованих, ВПО, збереження людського ресурсу, зокрема молоді, удосконалення системи надання соціальних послуг місцевому населенню і т. ін.

В умовах війни та достатньо активної міжнародної фінансової допомоги Україні органи місцевого самоврядування можуть застосовувати в цілях зміцнення фінансової безпеки місцевого малого бізнесу кошти зовнішньої технічної фінансової підтримки. На сьогодні це достатньо розлогий спектр і міжнародних організацій і безпосередньо програм, які орієнтовані на відновлення фінансово-економічної спроможності вітчизняного підприємництва, зокрема малого, модернізацію та нарощення виробничих потужностей суб'єктів господарювання, на залучення персоналу і оплати його праці, розвиток та покращення можливостей інституційної інфраструктури підтримки підприємництва, зокрема фінансово-ресурсної, маркетингової

і консультаційної допомоги, у т. ч. у сфері фінансового менеджменту загалом і фінансової безпеки зокрема.

Окремий інструментарій політики зміцнення фінансової безпеки сектора малого бізнесу стосується проактивної державної політики детінізації. На нашу думку, стратегічними орієнтирами державного регулювання тут мають стати: податкове стимулювання легалізації капіталу і активів, детінізація зайнятості й оплати праці, легалізація та якісний розвиток структурних елементів безпеки держави, детінізація в просторово-структурному аспекті, формування повноцінної інфраструктури детінізації.

Окремий вектор політики зміцнення фінансової безпеки сектора малого підприємництва в Україні – це забезпечення ефективності бізнес-процесів малих суб'єктів господарювання. Навіть до повномасштабної війни показники економічної ефективності вітчизняного малого бізнесу були невисокими та в разі поступалися параметрам ефективності бізнесу у більшості країн ЄС. Натомість ефективність бізнесу – прямий шлях до зміцнення фінансової безпеки його представників, адже це забезпечує зростання прибутковості і рентабельності бізнесу, покращення фінансового стану його суб'єктів, підвищення рівня ліквідності та фінансової стійкості, капіталізації та формування резервного капіталу.

При тому нарощення ефективності суб'єктів вітчизняного сектора малого підприємництва навіть в критично складних умовах повномасштабної війни тісно пов'язане зі стимулюванням їх інноваційно-технологічного розвитку, активізацією інноваційної діяльності, створенням та впровадженням інновацій. Як відомо, головною перешкодою на шляху підвищення інноваційної активності є вирішення проблеми фінансування інноваційно-технологічних проєктів. Держава має запропонувати бізнесу дієві інструменти формування фінансово-інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку.

Ведемо мову про вплив (зі застосуванням економічних методів стимулюючого характеру) на інституції фінансово-кредитної системи, які спеціалізуються на фінансових послугах (банки, елементи парабанківської системи, лізингові і факторингові компанії, організації ринку страхових послуг, інститути спільного фінансування, компанії з управління активами, інші економічні агенти, які спеціалізуються на фінансово-інвестиційній підтримці при реалізації інноваційних та науково-дослідних, дослідно-технологічних проєктів).

Висновки. Метою державної політики зміцнення фінансової безпеки сектора малого підприємництва України в умовах війни і нестабільності має стати системне вдосконалення бізнес-середовища підприємницької діяльності в контексті мінімізації фінансових викликів і загроз, покращення фінансово-ресурсного забезпечення і фінансово-економічного стану суб'єктів малого підприємництва, забезпечення розвитку і капіталізації цього сектора економіки. Досягненню цієї мети сприятиме реалізація системи стратегічних пріоритетів.

Перспективним напрямом подальших досліджень у цій сфері є удосконалення методики аналізування фінансової безпеки сектора малого підприємництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : дис. ... д-ра екон. наук. Київ, 2000. 40 с.
2. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Юрків Н. Я. Інституційне забезпечення розширення фінансових можливостей підприємств промисловості та АПК на регіональному рівні. *Фінанси України*. 2012. № 3. С. 90–101.
3. Возняк Г. В. Фінансовий потенціал підприємств регіону: підходи до розуміння. *Вісник Університету банківської справи Нац. банку України*. 2010. Вип. 2 (8). С. 27–45.
4. Возняк Г. В. Банківське кредитування як джерело фінансування інноваційної діяльності на сучасному етапі. *Регіональна економіка*. 2005. Вип. 2. С. 194–200.
5. Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С., Черняк О. І. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : монографія. Харків : ВД «НЖЕК», 2006. 240 с.
6. Горячева К. С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки. *Економіст*. 2007. № 8. С. 65–67.
7. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення : монографія. URL: <http://www.disslib.org/upravlinnjaekonomichnoju-bezpekoju-pidpruyemnytstva>
8. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект : навч. посіб. Київ : Атіка, 2005. 432 с.
9. Пономаренко О. Е. Теоретичні аспекти фінансової безпеки підприємств. *Економіка розвитку*. 2010. № 1 (53). С. 77–80.
10. Vasylytsiv T. H., Grynkevych S. S. Formation of the environment of economic security of entrepreneurship in Ukraine. *Економічний часопис-XXI*. 2015. Вип. 3–4. С. 24–27.

REFERENCES

Baranovskyi, O. I. "Finsanova bezpeka v Ukraini (metodologhiia otsinky ta mekhanizmy zabezpechennia)" [Financial Security in Ukraine (Assessment Methodology and Security Mechanisms)]: dys. ... d-ra ekon. nauk, 2000.

Heiets, V. M. et al. *Modeliuvannia ekonomichnoi bezpeky: derzhava, rehion, pidpriemstvo* [Modeling of Economic Security: State, Region, Enterprise]. Kharkiv: VD «INZHEK», 2006.

Horiacheva, K. S. "Finsanova bezpeka pidpriemstva. Sutnist ta mistse v systemi ekonomichnoi bezpeky" [Financial Security of the Enterprise. Essence and Place in the System of Economic Security]. *Ekonomist*, no. 8 (2007): 65-67.

Kamlyk, M. I. *Ekonomichna bezpeka pidpriemnytskoi diialnosti. Ekonomiko-pravovyi aspekt* [Economic Security of Business Activity. Economic and Legal Aspect]. Kyiv: Atika, 2005.

Ponomarenko, O. E. "Teoretychni aspekty finansovoi bezpeky pidpriemstv" [Theoretical Aspects of Financial Security of Enterprises]. *Ekonomika rozvytku*, no. 1(53) (2010): 77-80.

Vasylytsiv, T. H., and Grynkevych, S. S. "Formation of the environment of economic security of entrepreneurship in Ukraine". *Ekonomichnyi chasopys-XXI*, no. 3-4 (2015): 24-27.

Vasylytsiv, T. H., Lupak, R. L., and Yurkiv, N. Ya. "Instytutsiine zabezpechennia rozshyrennia finansovykh mozhlyvostei pidpriemstv promyslovosti ta APK na rehionalnomu rivni" [Institutional Support for Expanding the Financial Capabilities of Industrial and Agricultural Enterprises at the Regional Level]. *Finansy Ukrainy*, no. 3 (2012): 90-101.

Vozniak, H. V. "Bankivske kredyтування як джерело фінансування інноваційної діяльності на сучасному етапі" [Bank Lending as a Source of Financing Innovative Activity at the Current Stage]. *Rehionalna ekonomika*, no. 2 (2005): 194-200.

Vozniak, H. V. "Finsanovy potentsial pidpriemstv rehionu: pidkhody do rozuminnia" [Financial Potential of Regional Enterprises: Approaches to Understanding]. *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy Nats. banku Ukrainy*, no. 2(8) (2010): 27-45.

Yermoshenko, M. M. "Finsanova bezpeka derzhavy: natsionalni interesy, realni zahrozy, stratehiia zabezpechennia" [Financial Security of the State: National Interests, Real Threats, Security Strategy]. <http://www.disslib.org/upravlinnjaekonomichnoju-bezpekoju-pidpruyemnytstva>

Стаття надійшла до редакції 05.03.2024 р.
Статтю прийнято до публікації 25.03.2024 р.